

Brusel 28. listopadu 2023
(OR. en)

16140/23

**Interinstitucionální spis:
2023/0445(NLE)**

ENER 651
CLIMA 606
CONSOM 438
TRANS 547
AGRI 760
IND 638
ENV 1404
COMPET 1193
FORETS 194

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	28. listopadu 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 763 final
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ RADY, kterým se mění nařízení (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 763 final.

Příloha: COM(2023) 763 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 28.11.2023
COM(2023) 763 final

2023/0445 (NLE)

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

**kterým se mění nařízení (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení
zavádění energie z obnovitelných zdrojů**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

V roce 2022 mezinárodní napětí po ruské invazi na Ukrajinu, celkový geopolitický kontext a velmi vysoké ceny energií umocnily potřebu urychlit zavádění energie z obnovitelných zdrojů v Unii s cílem postupně ukončit závislost EU na ruských fosilních palivech.

Zejména v druhé polovině roku 2022 se energetická krize prohloubila a vyžadovala naléhavá opatření. Rekordní nárůst cen zemního plynu v létě, další narušení dodávek plynovodem Nord Stream 1, zvýšená inflace a kolísání cen elektřiny způsobily ekonomické a sociální obtíže a velkou zátěž pro občany a hospodářství. Rostoucí náklady na energie vedou ke snížení kupní síly občanů a ke ztrátě konkurenceschopnosti podniků. Nedostatek dodávek plynu a elektřiny a relativně nepružná poptávka po energii vedly k výraznému nárůstu cen a kolísání cen plynu a elektřiny v EU.

Pro posílení bezpečnosti dodávek v Unii a snížení cen energií bylo považováno za nezbytné rychlejší zavádění energie z obnovitelných zdrojů, neboť okamžitě a strukturálně snižuje poptávku po fosilních palivech v odvětvích energetiky, vytápění a chlazení, průmyslu a dopravy. Kromě toho mohou mít obnovitelné zdroje v důsledku nízkých provozních nákladů pozitivní dopad na ceny energie v celé EU.

V této souvislosti přijala Rada dne 22. prosince 2022 nařízení Rady (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů. Cílem tohoto nařízení bylo zkrátit a urychlit povolovací postupy pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, jakož i pro projekty v oblasti soustavy a infrastruktury, které jsou nezbytné pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektroenergetické soustavy. Pokud nebude použitelnost nařízení prodloužena, skončí dne 30. června 2024. Cílem tohoto návrhu je prodloužit použitelnost některých ustanovení nařízení (EU) 2022/2577 s ohledem na přetrvávající rizika pro bezpečnost dodávek energie v Unii a vysoké ceny energie v Unii, jakož i na důležitou úlohu rychlejšího zavádění energie z obnovitelných zdrojů při jejich řešení.

1.1.1. Důvody pro prodloužení použitelnosti ustanovení nařízení v současné situaci

Ke dni přijetí tohoto návrhu přetrvávají významná rizika spojená s kolísáním cen plynu a elektřiny a s bezpečností dodávek v Unii. Vyplývají z obtížné situace na trzích s energií, kterou ještě zhoršuje napjaté geopolitické prostředí.

Vzhledem k výraznému poklesu dovozu ruského plynu z plynovodů v uplynulém roce se dostupnost dodávek plynu do Unie ve srovnání se situací před krizí výrazně snížila. Při současné úrovni dovozu plynu se očekává, že v roce 2023 bude do Unie dovezeno přibližně 20 miliard m³ z ruských plynovodů, což je přibližně o 110 miliard m³ méně než v roce 2021.

Světové trhy s plynem jsou stále velmi napjaté a očekává se, že ještě nějakou dobu budou. Jak uvedla Mezinárodní energetická agentura (IEA)¹, celosvětové dodávky LNG rostly v letech 2022 a 2023 jen mírně (v prvním případě o 4 % a ve druhém o 3 %), a to z důvodu „omezeného zvyšování kapacity pro zkapalňování, odstávek významných vývozních zařízení a klesajících dodávek vstupního plynu do zařízení na LNG ze stárnoucích ložisek“. V roce 2025 mají být zprovozněny významné nové kapacity na zkapalňování LNG po celém světě (zejména v USA a Kataru), ale „rovnováha na trhu zůstává v nejbližší budoucnosti nejistá“². Tato situace má negativní dopady na ceny plynu, které jsou sice mnohem nižší než maximum z léta 2022 (kdy se ceny vyšplhaly nad 300 EUR/MWh), zůstávají však více než dvojnásobné oproti době před krizí (mezi 40 EUR/MWh a 50 EUR/MWh na začátku podzimu 2023), což má nevyhnutelné důsledky pro kupní sílu občanů EU a konkurenceschopnost evropských podniků. Volatilita trhu je rovněž důsledkem napjaté situace na trhu a představuje další riziko pro hospodářství EU. V létě a na podzim 2023 došlo k řadě případů značné volatility, které ukazují, že trhy s plynem jsou stále nestabilní a mohou přehnaně reagovat na jakýkoli neočekávaný a náhlý otřes v oblasti nabídky a poptávky, jako tomu bylo v případě stávků v australských zařízeních na LNG, krize na Blízkém východě a narušení plynovodu Balticconnector. Za těchto podmínek může obava z nedostatku vyvolat rozsáhlé reakce s vážnými dopady na ceny v celé EU.

Tyto závažné obtíže jsou umocněny řadou dalších rizik, která by v případě jejich naplnění situaci výrazně zhoršila. Mezi tato rizika patří: oživení poptávky po LNG v Asii, které by snížilo dostupnost plynu na světovém trhu s plynem³, extrémní povětrnostní podmínky, které by mohly ovlivnit skladování hydroelektrické energie nebo výrobu jaderné energie⁴, což by vyžadovalo větší využití výroby energie z plynu, a další možná narušení dodávek plynu, včetně úplného zastavení dovozu plynu z Ruska, nebo narušení stávající kritické plynárenské infrastruktury. Kromě toho několik regionů důležitých pro dodávky energie do EU, jako je Ukrajina, Ázerbájdžán nebo Blízký východ, postihují ozbrojené konflikty.

Příklady z nedávné doby ilustrují pravděpodobnost a význam rizik spojených s narušením energetické infrastruktury. V září 2022 byl plynovod Nord Stream 1 poškozen sabotáží do té míry, že v současné době nemůže přepravovat žádný plyn a nebude toho schopen ani v dohledné době. V říjnu 2023 došlo k přerušení provozu důležitého plynovodu Balticconnector, spojujícího Finsko s Estonskem. V návaznosti na tuto událost vyhlásily

¹ IEA: Zpráva o střednědobém výhledu v oblasti zemního plynu 2023 (Medium-Term Gas Report 2023).

² IEA: Světový energetický výhled 2023 (World Energy Outlook 2023).

³ IEA uvedla, že „celosvětová poptávka po plynu by se měla v roce 2024 vrátit k mírnému růstu, a to především díky Asii a Tichomoří a Blízkému východu“ a že se očekává, že poptávka v asijsko-tichomořské oblasti „vzroste do roku 2026 o 20 % oproti roku 2022“, viz Zpráva o střednědobém výhledu v oblasti zemního plynu 2023.

⁴ Domácí nedostatky hydroelektrické a jaderné energie v důsledku klimatických podmínek a dalších faktorů dostupnosti zvýšily napětí na trhu s plynem, což v létě 2022 vedlo k dalšímu nárůstu cen. Pokles ve výrobě hydroelektrické a jaderné energie v roce 2022 činil přibližně 60 TWh a 120 TWh oproti roku 2021.

finské orgány stupeň pohotovosti, který naznačuje výrazné zhoršení situace v oblasti dodávek plynu.⁵

Je třeba také poznamenat, že k zachování rovnováhy v oblasti plynu v EU přispívá výrazné snížení poptávky po zemním plynu (o 18 % mezi srpnem 2022 a srpnem 2023). Toto snížení je důsledkem ekonomických faktorů (např. vysokých cen) a správních opatření přijatých členskými státy podle nařízení (EU) 2022/1369 a jeho prodlužujícího nařízení (EU) 2023/706 o koordinovaném snižování poptávky po plynu. Případný nárůst poptávky v důsledku opětovného zvýšení spotřeby plynu v domácnostech a v obchodním a průmyslovém sektoru nebo v případě, že by správní opatření zaměřená na snížení poptávky nebyla dále prodloužena, představuje další riziko, které by mohlo ohrozit bezpečnost dodávek plynu do EU.

Ve třech po sobě následujících zprávách z prosince 2022 a z února a července 2023 Mezinárodní energetická agentura (IEA) důsledně upozorňovala na rizika pro bezpečnost dodávek plynu do EU a varovala, že i když se situace ve srovnání s vrcholem krize v létě 2022 zlepšila, nemělo by se v úsilí polevovat. Podle zprávy z února 2023 „zůstane celosvětová nabídka plynu v roce 2023 omezená, přičemž na celosvětovou rovnováhu působí neobvykle široké spektrum nejistot a vnějších rizikových faktorů. Patří k nim možnost úplného zastavení dodávek ruského plynu prostřednictvím plynovodů do Evropské unie, jakož i obnovení dovozu LNG do Číny v souladu s dlouhodobými smlouvami této země o LNG a potenciální nižší dostupnost dodávek LNG“. IEA varovala, že „zlepšený výhled by neměl odvádět pozornost od opatření nezbytných (...) ke zmírnění expozice Evropské unie vůči vnějším rizikům“⁶. Vypracovala zátěžové scénáře se zastavením dodávek ruského plynu, s omezenými dodávkami LNG a s nárůstem poptávky v důsledku povětrnostních podmínek, což by mohlo vést k potenciálnímu negativnímu rozdílu mezi nabídkou a poptávkou v EU ve výši 40 miliard m³. Ve své zprávě z července 2023 IEA zdůraznila, že „před zimou 2023/24 přetrvávají na severní polokouli rizika a nejistoty“ a že „plné zásobníky nejsou zárukou proti zimní volatilitě a riziku obnoveného napětí na trhu“⁷.

Evropská síť provozovatelů plynárenských přepravních soustav (ENTSOG) navíc v souladu s článkem 8 nařízení (ES) č. 715/2009 zveřejnila svůj každoroční výhled zimních dodávek, který zahrnuje i analýzu výhledu na následující léto. Síť ENTSOG dospěla k závěru, že ačkoli se obecná situace v oblasti bezpečnosti dodávek v EU výrazně zlepšila, mohou být zapotřebí další opatření, pokud se naplní riziko úplného přerušení dodávek z Ruska. Kromě toho je třeba svědomitě spravovat zásobníky během zimy 2023–2024, protože na začátku sezóny plnění bude pravděpodobně zapotřebí zásobníky naplnit ze 46 %, aby bylo dosaženo cílové naplnění zásobníků na 90 % stanovené nařízením (EU) 2022/1032.

⁵ <https://www.huoltovarmuusketus.fi/en/a/nesa-raising-its-risk-assessment-concerning-the-security-of-gas-supply>

⁶ Podle IEA se předpokládá, že evropská poptávka po plynu vzroste v roce 2024 o 2 %. Zpráva o střednědobém výhledu v oblasti zemního plynu 2023.

⁷ <https://iea.blob.core.windows.net/assets/f45a2340-8479-4585-b26e-ec5e9b14feca/GlobalGasSecurityReview2023IncludingtheGasMarketReportQ32023.pdf>. Na začátku listopadu 2023 dosáhly zásoby plynu v EU rekordní úrovně přesahující 99 % kapacity.

Reakce Unie v rámci plánu REPowerEU a následné iniciativy, včetně opatření stanovených v nařízení (EU) 2022/2577, pokud jde o urychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie, přispěly ke zlepšení situace z hlediska bezpečnosti dodávek a cen energií. Vzhledem k propojenosti energetických soustav mezi členskými státy může zvýšený podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů v jednom členském státě pomoci zmírnit nedostatek energie v jiném členském státě, a podpořit tak solidaritu v reakci na tuto krizi. Urychlené zavádění kapacit v oblasti energie z obnovitelných zdrojů hrálo a bude nadále hrát zásadní roli ve strategii Unie pro řešení energetické krize, přičemž má zásadní význam pro zvýšení bezpečnosti dodávek a ochranu spotřebitelů před kolísáním cen, protože snižuje celkovou poptávku Unie po plynu. Mezinárodní energetická agentura odhaduje, že průměrné velkoobchodní ceny elektřiny by bez dodatečné instalované kapacity byly v roce 2022 na všech evropských trzích o 8 % vyšší⁸. Ačkoli většina účinků nařízení bude patrná teprve v následujících měsících, první dostupné údaje o výrobě, zavádění a povolování projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a související infrastruktury za období po vstupu nařízení v platnost naznačují urychlení těchto projektů, přinejmenším v některých členských státech. Podle Eurostatu byla v první polovině roku 2023 výroba energie z obnovitelných zdrojů v EU rekordně vysoká, což je klíčové pro to, aby byly i nadále nahrazovány další objemy plynu⁹. Zpráva Komise rovněž zdůrazňuje pozitivní vývoj, pokud jde o nárůst zavádění energie z obnovitelných zdrojů v měsících následujících po vstupu nařízení 2022/2577 v platnost. Podle prvních údajů z odvětví nainstalovala EU za tři čtvrtletí roku 2023 více solárních fotovoltaických kapacit než za celý rok 2022. V několika členských státech se také výrazně zvýšila kapacita pro výrobu větrné energie. Dostupné údaje rovněž naznačují, že v několika členských státech došlo od vstupu nařízení v platnost k dvoucifernému nárůstu objemu vydaných povolení pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Kromě toho přinejmenším v jednom členském státě přináší urychlené povolování užitek i projektům týkajícím se soustavy, které jsou důležité pro větší rozšíření obnovitelných zdrojů energie a jejichž celková délka přesahuje 2 000 km.

Pokud by se nařízení (EU) 2022/2577 přestalo uplatňovat, i když významná rizika přetrvávají, ohrozilo by to dosažené zlepšení i odolnost EU vůči případnému vývoji, například úplnému zastavení dovozu z Ruska.

Podle článku 9 nařízení (EU) 2022/2577 provede Komise přezkum tohoto nařízení s ohledem na vývoj bezpečnosti dodávek a cen energií a na potřebu dále urychlit zavádění energie z obnovitelných zdrojů. Na základě tohoto přezkumu může Komise navrhnout, aby byla platnost nařízení prodloužena. Komise tento přezkum provedla a dne 28. listopadu 2023 přijala zprávu, která představuje jeho výsledky¹⁰. Zpráva dospěla k závěru, že uplatňování nařízení (EU) 2022/2577 mělo pozitivní dopad na urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů v Unii a následně pomohlo zmírnit dopady energetické krize. S ohledem na výše uvedené faktory a skutečnost, že některá ustanovení nařízení (EU) 2022/2577 jsou velmi podobná ustanovením směrnice (EU) 2023/2413, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001 o

⁸ [How much money are European consumers saving thanks to renewables? – Renewable Energy Market Update \(Kolik peněz ušetří evropští spotřebitelé díky obnovitelným zdrojům energie? – Aktuální informace o trhu s energií z obnovitelných zdrojů\) – červen 2023 – Analýza – IEA.](#)

⁹ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/view/nrg_cb_pem.

¹⁰ COM(2023) 764 final.

energii z obnovitelných zdrojů, dospěla zpráva rovněž k závěru, že podmínky pro prodloužení použitelnosti nařízení jsou splněny.

Pokud jde o rozsah prodloužení, zpráva zohledňuje vztah mezi nařízením (EU) 2022/2577, které je dočasným mimořádným opatřením, a směrnicí (EU) 2023/2413, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001, která je trvalým řádným legislativním aktem. Zejména se posuzuje, která opatření z nařízení (EU) 2022/2577 nebyla zohledněna ve stálém právním rámci pro energii z obnovitelných zdrojů stanoveném ve směrnici (EU) 2018/2001, aby prodloužení použitelnosti některých ustanovení nařízení nezdvajovalo ustanovení směrnice.

S ohledem na závěry této zprávy a vzhledem k přetrvávajícím závažným obtížím a rizikům pro bezpečnost dodávek plynu do EU a kolísání cen energií, jakož i s ohledem na pozitivní účinky, které by mělo mít urychlené zavádění energie z obnovitelných zdrojů na jejich řešení, je nezbytné a naléhavé prodloužit použitelnost těch částí nařízení (EU) 2022/2577, které se liší od částí, které jsou začleněny do směrnice (EU) 2023/2413 a které se ukázaly jako účinné nebo mají potenciál výrazně urychlit zavádění energie z obnovitelných zdrojů. Cílem tohoto návrhu je proto částečně prodloužit použitelnost článku 1, čl. 2 bodu 1, čl. 3 odst. 2, čl. 5 odst. 1 a článků 6 a 8 nařízení (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů. Kromě toho s ohledem na problémy, na něž upozornily některé členské státy v souvislosti s praktickým uplatňováním článku 3, a vzhledem k tomu, že tyto problémy představují významnou překážku pro urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie, jak je uvedeno ve zprávě, doplňuje tento návrh nové ustanovení, které má zjednodušit posuzování, zda lze projektu udělit výjimku z hlediska ochrany životního prostředí.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Navrhovaný nástroj stanoví dočasná, přiměřená a mimořádná opatření. Doplňuje stávající příslušné iniciativy a právní předpisy EU, které zajišťují, aby občané mohli těžit z urychleného zavádění energie z obnovitelných zdrojů a nahrazení poptávky po fosilních palivech poptávkou po čisté energii. Návrh doplňuje iniciativy, které Komise již přijala v reakci na současnou krizi na trzích s energií. Je v souladu s plánem REPowerEU z 18. května 2022, který jako těžiště strategie pro urychlení postupného ukončování používání ruských fosilních paliv uvádí masivní urychlení a rozšíření energie z obnovitelných zdrojů v oblasti výroby elektřiny, průmyslu, budov a dopravy.

Návrh dále doplňuje směrnici (EU) 2023/2413, kterou se mění směrnice (EU) 2018/2001 o energii z obnovitelných zdrojů a která byla přijata dne 9. října 2023 s cílem trvale stanovit pozměněná pravidla pro energii z obnovitelných zdrojů. Tato směrnice vstoupila v platnost dne 20. listopadu 2023. Obsahuje rozsáhlá ustanovení, která mají komplexním způsobem zefektivnit povolovací postupy pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů prostřednictvím územního plánování, zjednodušení a zkrácení postupů. Všechna pravidla pro povolování podle směrnice (EU) 2023/2413, s výjimkou těch, která se týkají oblastí pro „zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie“, musí být provedena do 1. července 2024, tedy bezprostředně po skončení platnosti nařízení Rady. Směrnice (EU) 2023/2413 obsahuje ustanovení, která se týkají stejných otázek jako nařízení 2022/2577. U některých ustanovení však existuje podstatný rozdíl oproti znění nařízení 2022/2577. Jedná se zejména o článek 3 nařízení Rady, který upravuje domněnku převažujícího veřejného zájmu, avšak na rozdíl od směrnice (EU) 2023/2413 obsahuje odstavec 2, který vyžaduje, aby členské státy upřednostnily projekty, které jsou uznány jako projekty převažujícího veřejného zájmu, kdykoli je v jednotlivých případech nutné vyvážit právní zájmy. Také pokud jde o povolovací

postup pro modernizaci zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů, článek 5 nařízení Rady obsahuje krátkou šestiměsíční lhůtu pro všechna povolení vztahující se na projekty v oblasti modernizace energie z obnovitelných zdrojů, zatímco směrnice (EU) 2023/2413 stanoví lhůtu jednoho roku pro modernizaci projektů mimo oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie a šestiměsíční lhůtu pro projekty nacházející se v oblastech pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie. A konečně článek 6 nařízení stanoví jiné podmínky pro využití některých výjimek z právních předpisů v oblasti životního prostředí, než jaké jsou stanoveny ve směrnici (EU) 2023/2413.

Nařízení (EU) 2022/2577 a tento návrh jsou v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu, zejména s rozvojem odvětví energetiky založeném z velké části na obnovitelných zdrojích energie, jejich začleněním do energetického systému a rychlejším zaváděním projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů jako nástroje ke snížení emisí skleníkových plynů v EU s ohledem na dlouhodobou strategii dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Nařízení (EU) 2022/2577 a tento návrh jsou v souladu s širším souborem iniciativ k posílení energetické odolnosti Unie a ke zmírnění dopadu vysokých cen energií a možných narušení dodávek energií. Návrh neohrožuje fungování vnitřního trhu a nemá vliv na opatření pro řešení přerušovaných dodávek energií. Návrh je v souladu s cíli v oblasti životního prostředí, neboť urychlené zavádění energie z obnovitelných zdrojů je klíčové pro zmírnění dopadů změny klimatu a znečištění, které způsobují úbytek biologické rozmanitosti a ohrožují veřejné zdraví a bezpečnost. Návrh je rovněž v souladu s cíli evropského právního rámce pro klima (nařízení (EU) 2021/1119).

Návrh je v souladu s doporučeními, která byla členským státům předložena v rámci evropského semestru 2022 s cílem zefektivnit povolování projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Očekává se také, že urychlí investice do obnovitelných zdrojů energie v rámci Nástroje pro oživení a odolnost, včetně kapitol REPowerEU, které mají být zahrnuty do národních plánů pro oživení a odolnost.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Právním základem tohoto nástroje je čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“). Podmínky pro použití tohoto ustanovení vyžadují, aby opatření bylo „přiměřené hospodářské situaci“, což platí zejména v případě, že existují „závažné obtíže v zásobování určitými produkty“. Opatření musí být rovněž přijata v „duchu solidarity“ a podle judikatury Soudního dvora Evropské unie musí být dočasná a přiměřená.

Současný a přetrvávající výpadek dodávek plynu představuje závažný problém v zásobování energetickým produktem podle článku 122 Smlouvy o fungování EU. Jak je vysvětleno výše v oddíle 1 („Odůvodnění a cíle návrhu“), přetrvávají závažné obtíže a rizika pro bezpečnost dodávek plynu do EU a kolísání cen energií.

Urychlení zavádění kapacit v oblasti obnovitelných zdrojů energie hrálo důležitou roli ve strategii EU pro boj s energetickou krizí a přispělo ke zvýšení bezpečnosti dodávek a k udržení cen energií pod kontrolou. Hlavním důvodem bylo nahrazení zemního plynu obnovitelnými zdroji energie, zejména v energetice, což mělo dopad na celkovou poptávku po plynu.

Pokud by se přestala uplatňovat některá opatření stanovená v nařízení (EU) 2022/2577, která mají největší potenciál pro urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie a která se liší od opatření obsažených ve směrnici (EU) 2023/2413, neměly by členské státy nadále k dispozici klíčový nástroj pro urychlení zavádění kapacit v oblasti obnovitelných zdrojů energie, a to v době, kdy je situace v oblasti dodávek energie v Unii stále obtížná.

Kromě řešení závažných obtíží a potenciálních rizik pro ceny, jež by mohly vzniknout v důsledku současné křehké rovnováhy v plynárenské soustavě EU, jsou proto nezbytná zvláštní ustanovení tohoto nařízení i po červnu 2024. Urychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie prokázalo svou schopnost snížit rizika týkající se bezpečnosti dodávek v Unii, zejména plynu a elektřiny, a přispělo ke snížení cen energií pro občany a podniky v EU. Členské státy by měly mít možnost během omezené doby po červnu 2024 nadále uplatňovat některá ustanovení nařízení (EU) 2022/2577 s cílem usnadnit zavádění projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů v duchu solidarity na základě toho, že na integrovaném trhu s energií může jakékoli zvýšení zavádění energie z obnovitelných zdrojů v jednom členském státě přinést prospěch i jiným členským státům.

Nouzový postup stanovený v čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU se použije, aniž jsou dotčeny ostatní postupy stanovené Smlouvami. Odkaz na jiné postupy stanovené ve Smlouvách zdůrazňuje výjimečnou a dočasnou povahu opatření, která mohou být přijata podle čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU. Naléhavá a stále nestabilní situace na trhu s energií a naléhavá potřeba okamžitě urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie jako nástroje ke zmírnění stávajících rizik pro bezpečnost dodávek energie a nestálost cen energie tato mimořádná a dočasná opatření vyžadují. Kromě toho vzhledem k blížícímu se konci funkčního období Evropského parlamentu a době, která je obvykle potřebná k přijetí právních předpisů v rámci řádného legislativního postupu, není tento postup vhodnou možností, jak včas zavést dočasná opatření, a to i s ohledem na potřebu předvídatelnosti a právní jistoty pro členské státy a předkladatele projektů, pokud jde o platný právní rámec. Je proto odůvodněné, aby navrhovaný nástroj vycházel z čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.

- **Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)**

Tento návrh je zcela v souladu se zásadou subsidiarity.

Rychlého a rozsáhlého zavádění energie z obnovitelných zdrojů nemohou dosáhnout samotné členské státy. S ohledem na rozdílné energetické politiky jednotlivých členských států je pravděpodobnější, že k postupnému ukončení závislosti EU na ruských fosilních palivech a ke snížení cen energie, jakož i k dosažení cílů EU v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030, tedy dlouhodobých cílů EU v oblasti klimatické neutrality a nulového znečištění, povedou opatření na úrovni EU spíše než opatření na vnitrostátní nebo místní úrovni.

K urychlení nezbytného zavádění obnovitelných zdrojů energie je zapotřebí koordinovaný evropský přístup s cílem zkrátit a zjednodušit povolovací a správní postupy. Vzhledem k rozdílným postupům v jednotlivých členských státech a vzhledem k naléhavé potřebě urychlit zavádění energie z obnovitelných zdrojů ve všech členských státech je pravděpodobnější, že požadovaných cílů bude dosaženo opatřeními na úrovni EU, než že jich bude dosaženo pouze opatřeními na vnitrostátní nebo místní úrovni.

Navrhované nařízení v neposlední řadě zavádí cílené změny stávajících právních předpisů Unie. Tento zásah, který dále zjednoduší některé povolovací postupy, odůvodňuje potřebu opatření na úrovni Unie.

- **Proporcionalita**

Tento návrh je v souladu se zásadou proporcionality. Opatření je úměrné rozsahu a povaze definovaných problémů a dosažení stanovených cílů.

Vzhledem k bezprecedentní geopolitické situaci, která vznikla v důsledku ruské invaze na Ukrajinu, k neustále vysoké volatilitě cen energie a k potřebě zajistit bezpečnost dodávek energie v Evropě pro nadcházející zimní období a celý příští rok je jednoznačně nutné přijmout koordinovaná a naléhavá opatření.

Cílem ustanovení tohoto návrhu je zajistit kratší a rychlejší postupy pro povolování projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie, a to stanovením krátkých lhůt a zjednodušením posouzení, které musí tyto projekty podle právních předpisů Unie podstoupit, při zachování přiměřené úrovně environmentálních záruk týkajících se ochrany druhů.

- **Volba nástroje**

S ohledem na rozměr energetické krize a rozsah jejích sociálních, hospodářských a finančních dopadů jsou ustanovení, jejichž použitelnost má tento návrh prodloužit, obsažena v nařízení, které má obecnou působnost a je přímo a okamžitě použitelné. Prodloužení doby použitelnosti těchto ustanovení by proto mělo být rovněž provedeno přijetím nařízení.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Vzhledem k naléhavosti přípravy návrhu na prodloužení použitelnosti nařízení (EU) 2022/2577 nebylo možné provést konzultaci se zúčastněnými stranami.

- **Posouzení dopadů**

Vzhledem k dočasné a naléhavé povaze opatření, jež reagují na mimořádnou situaci, nebylo možné provést posouzení dopadů.

- **Základní práva**

Nebyl zjištěn žádný negativní dopad na základní práva. Hlavním cílem tohoto návrhu je zvýšit využívání energie z obnovitelných zdrojů, což je v souladu s článkem 37 Listiny základních práv Evropské unie, podle níž musí být vysoká úroveň ochrany životního prostředí a zlepšování kvality životního prostředí začleněny do politik Unie a zajištěny v souladu se zásadou udržitelného rozvoje.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tento návrh nevyžaduje další zdroje z rozpočtu EU.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Navrhované změny jsou cílené a jejich rozsah je omezen na prodloužení doby použitelnosti článku 1, čl. 2 bodu 1, čl. 3 odst. 2 první věty, čl. 5 odst. 1, článku 6 a článku 8, které se týkají povolovacího postupu, a to o 12 měsíců.

Pokud jde o čl. 3 odst. 2, jeho druhá věta se týká ochrany druhů, která souvisí s čl. 3 odst. 1. Návrh neprodlužuje použitelnost čl. 3 odst. 1, protože stejná domněnka je obsažena ve směrnici (EU) 2023/2413. Z tohoto důvodu se navrhuje prodloužit v čl. 3 odst. 2 pouze použitelnost první věty.

Dochází také ke změnám článků 1, 5 a 8. Pokud jde o článek 5, cílem navržené změny je, aby od 1. července 2024 platila šestiměsíční lhůta pro povolovací postup pro modernizaci projektů pouze na projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, které se nacházejí ve vyhrazené oblasti pro obnovitelné zdroje energie podle článku 6 nařízení. Pokud jde o články 1 a 8, cílem změn je omezit oblast působnosti těchto ustanovení na čl. 5 odst. 1.

Zavádí se nový článek 3a, který upřesňuje, že posuzování alternativ v souvislosti s příslušným posuzováním vlivů na životní prostředí by mělo zohledňovat ty alternativy, které zajišťují dosažení stejných cílů jako daný projekt, pokud jde o zavádění kapacity v oblasti energie z obnovitelných zdrojů s využitím stejné technologie pro obnovitelné zdroje a stejného nebo podobného časového rámce a bez výrazně vyšších nákladů. Pokud jde o načasování navrhovaných změn, články nařízení (EU) 2022/2577 zůstanou v platnosti ve své stávající podobě do konce června 2024. Článek 1, čl. 2 bod 1, čl. 3 odst. 2 první věta, čl. 5 odst. 1, článek 6 a článek 8 se dále použijí po dobu dalších 12 měsíců, tedy do konce června 2025. V případě čl. 3 odst. 2 a čl. 5 odst. 1 se během tohoto dodatečného období použijí v revidované podobě. Nový článek 3a se použije od vstupu tohoto nařízení v platnost do 30. června 2025.

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

**kterým se mění nařízení (EU) 2022/2577, kterým se stanoví rámec pro urychlení
zavádění energie z obnovitelných zdrojů**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 122 odst. 1 této smlouvy,
s ohledem na návrh Evropské komise,
vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Rady (EU) 2022/2577 zavádí naléhavá a cílená opatření k urychlení tempa zavádění obnovitelných zdrojů energie. Zavádění energie z obnovitelných zdrojů v Unii může významně přispět ke zmírnění dopadů energetické krize, neboť posílí bezpečnost dodávek v Unii, sníží nestabilitu na trhu a ceny energie. Vzhledem k tomu, že zdoluhavé a složité povolovací postupy představovaly hlavní překážku rychlosti a rozsahu investic do obnovitelných zdrojů energie a související infrastruktury, bylo cílem nařízení (EU) 2022/2577 zavést cílená opatření za účelem okamžitého urychlení některých povolovacích postupů pro konkrétní technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a typy projektů s nejvyšším potenciálem rychlého zavedení s cílem zmírnit dopady energetické krize. Nařízení (EU) 2022/2577 je použitelné do 30. června 2024.
- (2) Dne 20. listopadu 2023 vstoupila v platnost směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2413, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 a kterou se zavádějí změny legislativního rámce upravujícího energii z obnovitelných zdrojů do roku 2030 a po něm, včetně ustanovení o zjednodušení povolovacích postupů pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Některá opatření zavedená nařízením (EU) 2022/2577 byla směrnicí (EU) 2023/2413 zahrnuta do směrnice (EU) 2018/2001. Směrnice však neodrážela některá výjimečnější opatření obsažená v nařízení (EU) 2022/2577, čímž vymezila jejich výjimečnou a dočasnou povahu. Namísto toho směrnice zavedla stabilní a dlouhodobý trvalý režim pro urychlení povolovacích postupů, který stanoví zvláštní kroky a postupy, jejichž zavedení si vyžádá delší čas. Členské státy mají povinnost provést ji ve vnitrostátním právu do 21. května 2025, s výjimkou některých ustanovení upravujících povolovací postupy, která musí být provedena dříve, a to do 1. července 2024, bezprostředně po skončení platnosti nařízení (EU) 2022/2577. Po provedení této směrnice ve vnitrostátním právu budou projekty v oblasti obnovitelných zdrojů energie těžit z ustanovení zavedených touto směrnicí, která mají zjednodušit povolovací postupy.
- (3) Podle článku 9 nařízení (EU) 2022/2577 měla Komise nejpozději do 31. prosince 2023 provést přezkum uvedeného nařízení s ohledem na vývoj bezpečnosti dodávek a cen energie a na potřebu dále urychlit zavádění energie z obnovitelných zdrojů a měla

Radě předložit zprávu o hlavních zjištěních tohoto přezkumu. Tentýž článek rovněž stanoví, že na základě tohoto přezkumu může Komise navrhnout prodloužení použitelnosti nařízení (EU) 2022/2577.

- (4) Ve své zprávě [doplnit poznámku pod čarou ke zprávě] Komise zjistila, že podmínky pro prodloužení byly splněny a navrhla prodloužit vybraná opatření, která mají největší potenciál pro urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie a jsou odlišná od opatření zahrnutých směrnicí (EU) 2023/2413 do směrnice (EU) 2018/2001, přičemž se jeví, že významně urychlují povolování projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a souvisejících sítí nebo k tomu mají významný potenciál. Byla zohledněna skutečnost, že směrnice (EU) 2023/2413 zavádí do směrnice (EU) 2018/2001 některá ustanovení za účelem zjednodušení povolenacích postupů pro projekty v oblasti obnovitelných zdrojů energie, včetně pravidel týkajících se stejných nebo podobných témat, na která se vztahuje nařízení (EU) 2022/2577. Bylo rovněž zohledněno, že pravidla pro povolování zavedená směrnicí (EU) 2023/2413, s výjimkou těch, která se týkají oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie podle článků 15c a 16a uvedené směrnice, musí být provedena do 1. července 2024, bezprostředně po skončení platnosti nařízení (EU) 2022/2577.
- (5) Od vstupu nařízení (EU) 2022/2577 v platnost se zlepšila úroveň připravenosti trhu s elektřinou a bezpečnost dodávek v Unii. Přetrvávají však vážná rizika, pokud jde o bezpečnost dodávek energie v Unii. Celosvětová situace na trhu s plynem zůstává velmi napjatá. Ceny plynu jsou stále výrazně vyšší než před krizí, což má nevyhnutelné důsledky pro kupní sílu občanů Unie a konkurenceschopnost evropských podniků. To je umocněno vysokou volatilitou trhu, která je mimo jiné důsledkem napjatého geopolitického prostředí. Nedávné případy výrazného kolísání cen v létě a na podzim 2023, kdy ceny během několika týdnů vzrostly o více než 50 %, a to z důvodu událostí, jako byla stávka v australských zařízeních na LNG, krize na Blízkém východě a narušení plynovodu Balticconnector, ukazují, že trhy jsou stále křehké a zranitelné i vůči relativně malým otřesům v oblasti poptávky a nabídky. Za těchto podmínek může obava z nedostatku, která je důsledkem i jen ojedinělé události, vyvolat v celé EU negativní systémové reakce se závažnými dopady na ceny energií. Kromě toho v důsledku výrazného poklesu dovozu plynu z ruských plynovodů v uplynulém roce je dostupnost dodávek plynu do Unie ve srovnání s obdobím před krizí značně omezená. Při současné úrovni dovozu plynu z plynovodů se očekává, že bude do Unie dovezeno přibližně 20 miliard m³ ruského plynu, což je přibližně o 110 miliard m³ méně než v roce 2021. Proto nadále přetrvává vážné riziko, že bude v Unii plynu nedostatek.
- (6) Světové trhy s plynem jsou stále velmi napjaté a předpokládá se, že ještě určitou dobu budou. Jak uvedla IEA¹¹, celosvětové dodávky LNG v letech 2022 a 2023 vzrostly jen mírně (v prvním případě o 4 % a ve druhém o 3 %). Přestože se počítá s tím, že od

¹¹ IEA: Zpráva o střednědobém výhledu v oblasti zemního plynu 2023 (Medium-Term Gas Report 2023).

roku 2025 budou do provozu uvedeny nové kapacity pro LNG, IEA předpokládá, že rovnováha na trhu zůstane v nejbližší budoucnosti nejistá¹².

- (7) Tyto závažné obtíže jsou umocněny řadou dalších rizik, včetně oživení poptávky po LNG v Asii, které by snížilo dostupnost plynu na světovém trhu s plynem, studené zimy, která by mohla vést k nárůstu poptávky po plynu až o 30 miliard m³, extrémních povětrnostních jevů, které by mohly ovlivnit skladování hydroelektrické energie a výrobu jaderné energie v důsledku nízkých hladin vody, a následného zvýšení poptávky po výrobě elektřiny z plynu. Další rizika vyplývají z dalšího narušení kritických infrastruktur, jako byly sabotážní akce proti plynovodům Nord Stream v září 2022 a narušení plynovodu Balticconnector v říjnu 2023, a zhoršení geopolitického prostředí, zejména v regionech důležitých pro bezpečnost dodávek energie do EU, jako je Ukrajina, Ázerbájdžán a Blízký východ.
- (8) Vzhledem k současné napjaté rovnováze mezi nabídkou a poptávkou může mít i mírné narušení dodávek energie rozsáhlé dopady na ceny plynu a elektřiny a způsobit vážné a trvalé škody pro evropské hospodářství ovlivněním jeho konkurenceschopnosti a pro občany Unie. Současná situace proto vystavuje celou Unii riziku nedostatku energie a vysokých cen energie.
- (9) Urychlené zavádění energie z obnovitelných zdrojů hrálo zásadní roli ve strategii Unie pro řešení energetické krize, přičemž má zásadní význam pro zvýšení bezpečnosti dodávek a ochranu spotřebitelů před kolísáním cen, protože snižuje celkovou poptávku Unie po plynu. Mezinárodní energetická agentura odhaduje, že průměrné velkoobchodní ceny elektřiny by bez dodatečných instalovaných kapacit obnovitelných zdrojů energie byly v roce 2022 na všech evropských trzích o 8 % vyšší¹³. V roce 2022 nahradila vyšší výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie přibližně 107 TWh výroby elektřiny z fosilních zdrojů – což odpovídá přibližně 10 miliardám m³ plynu, a vedlo to k odhadovaným úsporám ve výši více než 10 miliard EUR.
- (10) Ačkoli nařízení (EU) 2022/2577 zatím platí jen po omezenou dobu, zpráva Komise ukázala, že pozitivním způsobem přispělo k urychlení tempa zavádění obnovitelných zdrojů energie v Unii, zejména zjednodušením procesů týkajících se konkrétních povolenacích postupů a zvýšením politického povědomí o důležitosti urychlení udělování povolení pro obnovitelné zdroje energie. Ačkoli většina účinků nařízení bude patrná teprve v následujících měsících, první dostupné údaje o výrobě, zavádění a povolování projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a související infrastruktury za období po vstupu nařízení v platnost naznačují urychlení, přinejmenším v některých členských státech. Podle Eurostatu byla v první polovině roku 2023 výroba energie z obnovitelných zdrojů v Unii rekordně vysoká a nahradila další objemy plynu¹⁴. Zpráva Komise rovněž zdůrazňuje pozitivní vývoj, pokud jde o

¹² IEA: Světový energetický výhled 2023 (World Energy Outlook 2023).

¹³ [How much money are European consumers saving thanks to renewables? – Renewable Energy Market Update \(Kolik peněz ušetří evropští spotřebitelé díky obnovitelným zdrojům energie? – Aktuální informace o trhu s energií z obnovitelných zdrojů\) – červen 2023 – Analýza – IEA.](#)

¹⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/product/view/nrg_cb_pem.

nárůst zavádění energie z obnovitelných zdrojů v měsících následujících po vstupu nařízení 2022/2577 v platnost. Podle prvních údajů z odvětví nainstalovala EU za tři čtvrtletí roku 2023 více solárních fotovoltaických kapacit než za celý rok 2022. V několika členských státech se také výrazně zvýšila kapacita pro výrobu větrné energie. Dostupné údaje shromážděné ve zprávě Komise rovněž naznačují, že v několika členských státech došlo od vstupu nařízení v platnost k dvoucifernému nárůstu objemu vydaných povolení pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Kromě toho se přinejmenším v jednom členském státě urychlené povolování týká i projektů týkajících se soustavy, které jsou důležité pro větší rozšíření obnovitelných zdrojů energie a jejichž celková délka přesahuje 2 000 km.

- (11) Vzhledem k tomu, že rizika pro dodávky energie a ceny přetrvávají, bude nutné rychleji zavádět projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů ještě během určité doby po konci června 2024, aby bylo možné postupně ukončit zbývající dovoz ruského plynu. Není pochyb o tom, že vyšší podíl energie z obnovitelných zdrojů by odolnost Unie ještě více posílil. Kromě toho platí, že čím rychleji se obnovitelné zdroje energie zavádějí, tím větší je pozitivní dopad na odolnost Unie, bezpečnost dodávek energie, ceny energie a nezávislost na ruských fosilních palivech.
- (12) Vzhledem k naléhavé a stále nestabilní situaci v oblasti energetiky, které Unie čelí, je nezbytné prodloužit použitelnost určitých ustanovení nařízení (EU) 2022/2577, konkrétně těch, která prokázala největší potenciál pro okamžité urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie a která se liší od opatření obsažených ve směrnici (EU) 2018/2001, a zajistit tak, aby prodloužení platnosti nařízení (EU) 2022/2577 nezdojovalo uvedenou směrnici. Tato opatření navíc obsahují vhodné záruky pro zajištění ochrany životního prostředí v podobě zvláštních podmínek pro jejich uplatňování. Tato opatření se použijí souběžně s touto směrnicí a doplní ji na omezenou dobu o další, mimořádná opatření. Neproloužením použitelnosti nařízení by vzniklo riziko zpomalení tempa povolování a zavádění obnovitelných zdrojů energie a související infrastruktury, zejména v členských státech, které toto nařízení ve velké míře využívaly. Například podle Německa by se bez prodloužení použitelnosti nařízení, zejména jeho článku 6, mohla zpozdit instalace přibližně 41 GW větrných elektráren na pevnině a mohla by trvat přibližně o dva roky déle nebo v některých případech se zcela zastavit. Stejně tak by se podle odhadů o jeden až tři roky zpomalilo povolování řady velkých plánovaných projektů přenosových soustav o celkové délce tisíců kilometrů.
- (13) Jedním z dočasných opatření zavedených nařízením (EU) 2022/2577, které prokázalo pozitivní účinky a které má do budoucna značný potenciál pro urychlení, je zavedení vyvratitelné domněnky v čl. 3 odst. 1, že u projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů existuje převažující veřejný zájem a že tyto projekty slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti pro účely zvláštních odchylek stanovených v příslušných právních předpisech Unie v oblasti životního prostředí, s výjimkou případů, kdy existují jasné důkazy o tom, že tyto projekty mají významné nepříznivé účinky na životní prostředí, které nelze zmírnit nebo kompenzovat. Směrnice (EU) 2018/2001 v článku 16f stanoví vyvratitelnou domněnku, že u projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů existuje převažující veřejný zájem a že tyto projekty slouží veřejnému zdraví a bezpečnosti, přičemž znění čl. 3 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2577 je téměř totožné. Proto není nutné použitelnost odstavce 1 prodlužovat, neboť tato domněnka bude platit na základě článku 16f směrnice (EU) 2018/2001.
- (14) Článek 3 však obsahuje odstavec 2, který vyzývá k upřednostnění projektů, které jsou uznány za projekty převažujícího veřejného zájmu, kdykoli je v jednotlivých

případech nutné vyvážit právní zájmy, a zavádí dodatečné požadavky na kompenzační opatření k zajištění ochrany druhů. Tento odstavec není ve směrnici (EU) 2018/2001 obsažen. V čl. 3 odst. 2 nařízení (EU) 2022/2577 má první věta potenciál projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů dále urychlit, protože vyžaduje, aby členské státy tyto projekty podporovaly tím, že jim dají přednost při řešení různých kolidujících záležitostí mimo oblast životního prostředí. Zpráva Komise ukázala hodnotu tohoto ustanovení, které uznává relativní důležitost zavádění energie z obnovitelných zdrojů v současné obtížné situaci v oblasti energetiky, a to nad rámec specifických cílů odchylek stanovených ve směrniciích o životním prostředí uvedených v čl. 3 odst. 1. Proto je vhodné prodloužit jeho použitelnost, aby byla náležitě uznána zásadní úloha, kterou hrají zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů v boji proti změně klimatu a znečištění, při snižování cen energie, snižování závislosti Unie na fosilních palivech a zajišťování bezpečnosti dodávek v Unii v souvislosti s vyvažováním právních zájmů prováděným povolovacími orgány nebo vnitrostátními soudy.

- (15) Jak vyplývá ze zprávy Komise, při uplatňování další podmínky pro uplatňování zvláštních odchylek stanovených v právních předpisech Unie v oblasti životního prostředí, která vyžaduje neexistenci jiných alternativních řešení pro účely uplatňování zvláštních odchylek, existují obtíže. Tyto omezují praktickou užitečnost domněnky, že u projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů existuje převažující veřejný zájem, protože prokázání toho, že by se projekt nemohl uskutečnit jinde, znamená značnou překážku, pokud je třeba vzít v úvahu území celé země, a ještě větší, pokud je třeba vzít v úvahu i jiné technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. V zájmu urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie je proto vhodné umožnit členským státům dočasně omezit rozsah příslušných alternativních podmínek, které je třeba vzít v úvahu. Pro účely příslušných právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí by členské státy měly mít možnost při posuzování jednotlivých případů, které je nezbytné ke zjištění, zda existují uspokojivá alternativní řešení konkrétního projektu v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, omezit posouzení na ty alternativy, které zajistí dosažení stejných cílů jako daný projekt, zejména pokud jde o zavádění kapacity v oblasti energie z obnovitelných zdrojů za použití stejné technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, ve stejném nebo podobném časovém rámci, a aniž by to vedlo k výrazně vyšším nákladům. Při porovnávání časového rámce a nákladů uspokojivých alternativních řešení by členské státy měly zohlednit potřebu urychleného a nákladově efektivního zavádění energie z obnovitelných zdrojů v souladu s prioritami stanovenými v jejich integrovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu předložených podle článků 3 a 14 nařízení (EU) 2018/1999 a očekávanou rychlost jejich dosažení.
- (16) Další ustanovení s potenciálem významného urychlení tempa zavádění obnovitelných zdrojů energie lze nalézt v čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2577, který stanoví maximální šestiměsíční lhůtu pro modernizaci stávajících zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů. Modernizace stávajících zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů má významný potenciál k rychlému zvýšení výroby energie z obnovitelných zdrojů, a tím umožňuje snížit spotřebu plynu. Umožňuje pokračovat ve využívání lokalit s významným potenciálem energie z obnovitelných zdrojů, což snižuje potřebu určovat pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů nové lokality. Modernizace větrných elektráren za použití účinnějších turbín obvykle umožňuje zachovat nebo zvýšit stávající kapacitu, avšak s menším počtem větších a účinnějších turbín. Modernizaci napomáhá rovněž již existující připojení k soustavě,

pravděpodobná vyšší míra přijetí ze strany veřejnosti a poznatky o dopadech na životní prostředí.

- (17) Komise ve svém přezkumu zjistila, že existuje prostor pro další zjednodušení povolenáčního postupu pro modernizaci projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, zejména v těch členských státech, které mají v oblasti modernizace větší potenciál. Směrnice (EU) 2023/2413 zavádí v tomto ohledu do směrnice (EU) 2018/2001 několik ustanovení, včetně maximálních lhůt pro povolení. Článek 16b směrnice (EU) 2018/2001 zavádí maximální lhůtu jednoho roku pro modernizaci projektů nacházejících se mimo oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie, zatímco článek 16a uvedené směrnice obsahuje šestiměsíční lhůtu pro projekty nacházející se v oblastech pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie. Vzhledem k tomu, že prováděcí lhůta pro vymezení oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie je 27 měsíců od vstupu směrnice v platnost (což znamená, že tyto oblasti by měly být vymezeny do 20. února 2026), a i když tyto oblasti mohou být vymezeny dříve, je vhodné prodloužit použitelnost čl. 5 odst. 1 nařízení (EU) 2022/2577. Toto prodloužení zahrnuje cílenou změnu týkající se oblasti působnosti tohoto ustanovení, aby se jeho uplatňování omezilo na oblasti určené podle článku 6 nařízení (EU) 2022/2577. Prodloužení použitelnosti čl. 5 odst. 1 uvedeného nařízení spolu s uplatňováním jeho článku 6 by zajistilo, aby se na modernizaci projektů umístěných v konkrétních oblastech dobrovolně určených členskými státy podle uvedeného nařízení okamžitě vztahovala ambiciózní lhůta pro povolení, zatímco na zbytek území by se vztahovaly maximální lhůty pro modernizaci projektů obsažené ve směrnici (EU) 2018/2001. To je navíc v souladu s rozlišením, které zavádí směrnice (EU) 2023/2413, a to mezi oblastmi pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie a oblastmi, které takový status nemají.
- (18) Článek 6 nařízení (EU) 2022/2577 umožňuje členským státům za určitých podmínek zavést za účelem zajištění ochrany životního prostředí výjimky z určitých povinností týkajících se posuzování vlivů na životní prostředí stanovených v právních předpisech Unie v oblasti životního prostředí pro projekty v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a pro projekty skladování energie a projekty týkající se elektroenergetických soustav, které jsou nezbytné pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektroenergetické soustavy. Uplatňování tohoto ustanovení je pro členské státy nepovinné a poskytuje jim účinný nástroj k urychlení zavádění energie z obnovitelných zdrojů a souvisejících infrastrukturních projektů tím, že zajistí pečlivou rovnováhu mezi potřebou zavádět obnovitelné zdroje energie mnohem rychleji a potřebou zajistit ochranu environmentálně citlivých oblastí. Jak je vysvětleno ve zprávě Komise, tento článek vedl k hmatatelným pozitivním výsledkům jak z hlediska počtu úspěšných projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a elektrizačních soustav, které jsou zaváděny, tak z hlediska potenciálu urychlení a zkrácení doby povolování v členských státech, které jej využily. Podle zjištění uvedených ve zprávě Komise založené na odhadech poskytnutých členskými státy a zúčastněnými stranami se toto urychlení může u projektů na moři pohybovat od několika měsíců až po tři roky.
- (19) Na základě důkazů shromážděných ve zprávě Komise se jeví jako nezbytné prodloužit použitelnost článku 6 nařízení (EU) 2022/2577 za účelem zajištění okamžitého výrazného urychlení projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Tento článek může a měl by existovat po omezenou dobu souběžně s ustanoveními obsaženými ve směrnici (EU) 2018/2001, která se týkají vymezení oblastí pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie (článek 15c) a oblastí pro síťovou a skladovací

infrastrukturu nezbytnou pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy (článek 15e).

- (20) Článek 15c směrnice (EU) 2018/2001 ukládá členským státům povinnost vymezit oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie pro jednu nebo více technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, a to ve lhůtě 27 měsíců od vstupu směrnice (EU) 2023/2413 v platnost. I když členské státy mohou vymezovat oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie od okamžiku vstupu směrnice (EU) 2023/2413 v platnost, aniž by čekaly na termín jejího provedení ve vnitrostátním právu, vyžaduje toto vymezení čas, který bude zřejmě delší než doba potřebná k vymezení vyhrazených oblastí uvedených v článku 6 nařízení (EU) 2022/2577. Je tomu tak proto, že toto ustanovení nevyžaduje, aby v rámci plánu vymezujícího oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie byla předem stanovena příslušná pravidla pro tyto oblasti týkající se účinných zmírňujících opatření, která mají být přijata za účelem instalace zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a skladování energie na stejném místě v těchto oblastech, a nezavádí zvláštní postupy, které je třeba v těchto oblastech dodržovat. V zájmu dalšího usnadnění realizace projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů během přechodného období by proto měla být použitelnost článku 6 prodloužena, aby členské státy mohly zjednodušeným způsobem vymezit konkrétní oblasti, aniž by tím byla dotčena možnost souběžně vymezit oblasti pro zrychlené zavádění obnovitelných zdrojů energie podle článku 15c směrnice (EU) 2018/2001 za účelem zajištění toho, aby tyto oblasti byly zavedeny ve lhůtě stanovené ve směrnici.
- (21) Článek 15e směrnice (EU) 2018/2001 obsahuje ustanovení, které členským státům umožňuje za určitých podmínek vymezit oblasti pro síťovou a skladovací infrastrukturu nezbytnou pro integraci energie z obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy. Vzhledem k nepovinné povaze článku 6 nařízení (EU) 2022/2577 i článku 15e směrnice (EU) 2018/2001 neexistuje žádné právní riziko rozporu, neboť členské státy se mohou rozhodnout, které ustanovení během doby uplatňování uvedeného nařízení použijí, nebo dokonce použít obě, aby mohly souběžně určit různé oblasti soustavy podle různých podmínek stanovených v těchto právních aktech.
- (22) Platná zůstávají ustanovení Úmluvy Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů (EHK OSN) o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhuská úmluva), pokud jde o přístup k informacím, účast veřejnosti na rozhodování a přístup k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, a zejména povinnosti členských států ohledně účasti veřejnosti a přístupu k právní ochraně.
- (23) Zásada energetické solidarity je obecnou zásadou práva Unie a vztahuje se na všechny členské státy. Při uplatňování zásady energetické solidarity umožňují tato navrhovaná opatření přeshraniční distribuci účinků rychlejšího zavádění projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů. Opatření se vztahují na zařízení na výrobu energie z obnovitelných zdrojů ve všech členských státech a zahrnují široký okruh projektů. Vzhledem ke stupni integrace trhů s energií v Unii by jakékoli zvýšení zavádění energie z obnovitelných zdrojů v jednom členském státě mělo být přínosné i pro další členské státy, pokud jde o bezpečnost dodávek a nižší ceny. Mělo by pomoci toku elektřiny z obnovitelných zdrojů přes hranice tam, kde je nejvíce zapotřebí, a zajistit, aby levně vyráběná elektřina z obnovitelných zdrojů byla vyvážena do členských států, kde je výroba elektřiny dražší. Kromě toho budou mít nově instalované kapacity

pro energii z obnovitelných zdrojů v členských státech dopad na celkové snížení poptávky po plynu v celé Unii.

- (24) Ustanovení čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU umožňuje Radě, aniž jsou dotčeny jiné postupy stanovené ve Smlouvách, na návrh Komise a v duchu solidarity mezi členskými státy rozhodnout o opatřeních přiměřených hospodářské situaci, zejména když vzniknou závažné obtíže v zásobování určitými produkty, především v oblasti energetiky. Naléhavá a stále nestabilní situace v oblasti energetiky a naléhavá potřeba okamžitě urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie jako nástroje ke zmírnění rizik v oblasti dodávek energie a kolísání cen energie, která stále existují, takovou situaci s ohledem na výše uvedené aspekty představuje. Kromě toho je třeba vzít v úvahu blížící se konec funkčního období Evropského parlamentu, dobu potřebnou k přijetí právních předpisů v rámci řádného legislativního postupu, jakož i potřebu předvídatelnosti a právní jistoty členských států a investorů ohledně právního rámce. Prodloužení použitelnosti některých ustanovení nařízení (EU) 2022/2577 o jeden rok a doplnění nového ustanovení je v reakci na stávající situaci nezbytné, a proto je odůvodněné, aby právním základem tohoto nařízení byl čl. 122 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.
- (25) Potřeba jednat je naléhavá, neboť použitelnost nařízení (EU) 2022/2577 skončí dnem 30. června 2024 a investoři a orgány musí mít co nejdříve jasno, pokud jde o právní rámec, který bude platit po tomto datu, aby mohli zajistit svá investiční rozhodnutí a odpovídajícím způsobem napláňovat své projekty. Proto je vhodné přijmout prodloužení použitelnosti uvedeného nařízení několik měsíců před tím, než skončí. Kromě toho by toto nařízení mělo vzhledem k začlenění nového ustanovení vstoupit v platnost co nejdříve, a to prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.
- (26) Působnost dotčených ustanovení by měla být dočasně prodloužena a spolu s novým přidaným ustanovením by měla zůstat v platnosti do 30. června 2025.
- (27) Jelikož cíle tohoto nařízení nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku toto nařízení nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (28) Nařízení (EU) 2022/2577 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,
- PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:**

Článek 1

Změny nařízení (EU) 2022/2577

Nařízení (EU) 2022/2577 se mění takto:

v článku 1 se druhý pododstavec nahrazuje tímto:

„Toto nařízení se vztahuje na všechny povolovací postupy, jež byly zahájeny v době použitelnosti tohoto nařízení, a nejsou jím dotčena vnitrostátní ustanovení, která stanoví kratší lhůty, než jsou lhůty uvedené v čl. 5 odst. 1.“;

v článku 3 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Členské státy zajistí u projektů, které jsou uznány za projekty převažujícího veřejného zájmu, aby byla v rámci postupu plánování a povolování při vyvažování právních zájmů v jednotlivých případech upřednostněna výstavba a provoz zařízení a instalací na výrobu energie z obnovitelných zdrojů a rozvoj související sítě infrastruktury. Pokud jde o ochranu druhů, do 30. června 2024 se předchozí věta použije pouze tehdy, jsou-li přijata vhodná opatření na ochranu druhů přispívající k zachování nebo obnově populací druhů v příznivém stavu z hlediska ochrany a jsou-li pro tento účel k dispozici dostatečné finanční zdroje a oblasti, a v odpovídajícím rozsahu.“;

vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 3a

Neexistence alternativních nebo uspokojivých řešení

Při posuzování, zda neexistují uspokojivá alternativní řešení pro projekt zařízení nebo instalace na výrobu energie z obnovitelných zdrojů pro účely čl. 6 odst. 4 a čl. 16 odst. 1 směrnice Rady 92/43/EHS, čl. 4 odst. 7 směrnice 2000/60/ES a čl. 9 odst. 1 směrnice 2009/147/ES, lze tuto podmínku považovat za splněnou, pokud neexistují žádná uspokojivá alternativní řešení, která by byla schopna dosáhnout stejného cíle daného projektu, zejména pokud jde o rozvoj stejné kapacity energie z obnovitelných zdrojů prostřednictvím stejné energetické technologie ve stejném nebo podobném časovém rámci a aniž by to vedlo k výrazně vyšším nákladům.“;

v článku 5 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Povolovací postup pro modernizaci projektů v oblasti energie z obnovitelných zdrojů nacházejících se ve vyhrazené oblasti uvedené v článku 6, včetně povolení souvisejících s modernizací zařízení nezbytných pro jejich připojení k síti, pokud modernizace vede ke zvýšení kapacity, nepřesáhne šest měsíců, včetně posouzení vlivů na životní prostředí, vyžadují-li to příslušné právní předpisy.“;

v článku 8 se nadpis a uvozující věta nahrazují tímto:

„Lhůty pro povolovací postup pro modernizaci elektráren na výrobu energie z obnovitelných zdrojů ve vyhrazených oblastech podle článku 6

Při uplatňování lhůt uvedených v čl. 5 odst. 1 se do lhůt nezapočítává následující doba, s výjimkou případů, kdy se shoduje s jinými administrativními fázemi povolovacího postupu:“;

v článku 10 se doplňuje třetí pododstavec, který zní:

„Článek 1, čl. 2 bod 1, čl. 3 odst. 2, čl. 5 odst. 1, článek 6 a článek 8 se však použijí do 30. června 2025.“

Článek 2

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení se použije ode dne 1. července 2024. Ustanovení čl. 1 bodu 3 se však použije ode dne vstupu v platnost.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*